

БТУ-ЦЕНТР
БІОТЕХНОЛОГІЯ УКРАЇНИ

Здорова рослина - здорова родина!

**Жива
Земля** TM

Поради городникам і садоводам

№3 2012

ТЕМА ВИПУСКУ

Готуємо ґрунт ДО МАЙБУТНЬОГО ВРОЖАЮ

У чому секрет родючості ґрунту? У кількості добрив? Так, але на купі добрив – мінеральних чи свіжих органічних – нічого не росте. У достатній зволоженості? Так, але у дистильованій воді рослини швидко гинуть. Ще потрібне повітря? Так, але у природі є організми, яким кисень не потрібен.

То хто з'єднує усі ці важливі чинники до купи і робить ґрунт щедрим і родючим? Так-так, це мікроби, маленькі трударі, загальна біомassa яких значно більша, ніж усіх рослин і тварин, разом із людством укупі. А значення мікробів для ґрунту таке ж, як дріджів для хліба. От порівняйте печені опрісноки із звичайним ошатним пухким хлібом. Як, кажуть, відчуїте різницю! Отак, і з ґрунтом. Бажаєте, щоб він був щедрим і родючим, не забувайте про його маленьких трударів, не знищуйте і підгодовуйте їх. Адже смачно стане усім!

Aномально спекотливе літо, практично без дощів з квітня до серпня в одніх областях та з нищівними зливами у інших, привело до великих збитків аграрям різних регіонів України. У таких умовах отримати нормальний врожай дуже складно. Великі дози добрив за відсутності вологи не тільки не допомагали, але й зашкоджували розвитку рослин.

Та, й під час злив рослини гинули від вимокання, яке порушувало процеси живлення та кореневого дихання. Разом з ними гинула біота ґрунту. А це вже загроза майбутньому врожаю.

Для врожаю ґрунт має бути живим!

Він живий поки діє зв'язок: **мікроби - ґрунт - рослина.**

Цей зв'язок повинен працювати безперервно. Важко визначити головну роль того чи іншого його члену цієї трійці. Рослини ростуть завдяки родючості ґрунту. Родючість забезпечується присутністю рослин, їхніх решток та роботою мікро-бів. Мікроорганізми залежать від кількості рослин, бо вони живляться рослинними рештками.

Продукти життєдіяльності мікрофлори вкрай необхідні рослинам, завдяки чому рослини живляться та отримують захист від хвороб та шкідників.

ВІСНОВОК: родючість ґрунту неможлива без мікроорганізмів і рослин!

Отже, необхідно **постійно поповнювати ґрунт рослинною органікою і за-**

селяти його корисною мікрофлорою.

Для цього існує кілька способів: використання рослинних решток після збору врожая, виготовлення та внесення компосту, вирощування сидератів.

У цьому випуску «ЖИВОЇ ЗЕМЛІ» ми докладніше зупинимось на цих способах.

ВІДХОДИ ЧИ ДОБРИВО?

Практика підтверджує: рослинні рештки, оброблені Біодеструктором стерні, допомагають покращити родючість ґрунту

ФАКТИ

❖ **Рослинні рештки – головне джерело гумусу**

Під багаторічними травами накопичується: 6 – 25 т/га органічної речовини; під однорічними рослинами – 3–5 т/га; під травами степів – 8–28 т/га.

❖ **Солома – джерело енергії та необхідних органічних речовин**

За вмістом органічної речовини і впливом на відтворення гумусу 1 т соломи прирівнюється 3–4 т підстилкового гною.

3 т/га соломи знижують випарювання вологи на 20–22 мм.

❖ **Спалювання стерні – злочин перед природою!**

При цьому на 1 га стерні зернових втрачається до 30–40 кг азоту та 2500–2900 кг вуглецю – основного джерела енергії для ґрутової мікрофлори; гине біота; забруднюється навколошнє середовище.

❓ Чому саме рослинні рештки забезпечать нам покращення родючості та захищать посіви від посуhi та інших несприятливих умов?

Стерня зернових на 1 га (за мінімумом 3-5 тонн на гектар) - це до 30-40 кг азоту та 2,5-2,9 тонни органічного вуглецю. За вмістом органічної речовини і впливом на відтворення гумусу 1 т соломи прирівнюється 3-4 т підстилкового гною.

За елементарним складом солома зернових містить макро- і мікроелементи: азот, фосфор, калій, кальцій, магній, сірку, бор, цинк, молібден, марганець, кобальт та інші. Хіба це не доказ цінності решток зернових?

Утримання вологи рештками пояснюється теж дуже просто. Кожен знає, що солома добре тримає вологу. Не дарма її використовують для підстилки уходби. Крім того 3 т/га со-

ломи знижують випарювання вологи на 20-22 мм. Також солома, а рівно як і інші рештки рослин, роблять ґрунт пухким. Тому він має більше повітря, забезпечує краще дихання та захист коріння рослин від замерзання.

❓ Для чого необхідно обробляти рештки Біодеструктором?

Рослини самостійно не можуть живитися соломою, так само, як і іншою органікою, наприклад, гноєм. Вони можуть пропускати через мембрани клітин свого коріння тільки розчинні у воді низькомолекулярні сполуки. А солома - це: 40% целюлози, 30% геміцелюлози, 25% лігніну, решта - білки, ліпіди, нуклеїнові кислоти. Усе це «по зубам» тільки мікроорганізмам.

Краще і швидше іде розкладання соломи селекційними штамами мікроорганізмів. Прикладом препарату, створеного на основі суперпродуцентів є **Біодеструктор стерні**, розроблений ПП "БТУ" ЦЕНТР.

Замовлення біопрепаратів
у наших дилерів:

Вінницька обл.(067) 964-45-85, (0432) 54-25-74;

Київська обл. (044) 490-35-73;

Луганська обл. (050) 443-42-08, (050) 888-70-97;

Херсонська обл. (050) 383-34-53, (0552) 38-04-36

Сумська обл. (0542) 77-07-40, 670-074, (050) 27-915-13;

Полтавська обл. (063) 60-50-916;

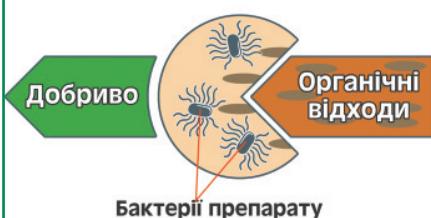
Черкаська обл. (0472) 384-777.

Або поштою: тел. (066)125-86-06,

(098) 858-27-78, www.dobrodar.com.ua

При компостуванні

При утилізації органічних відходів у вуличних туалетах, вигрібних ямах та септиках

ФАКТ

◆ Щорічно рослинами синтезується 1000 млрд. т органічної речовини і стільки ж за цей час розкладається до газів і води **мікробами**.

? Для чого ще потрібен Біодеструктор?

Розкладання решток - не єдине призначення Біодеструктора. Його використання **запобігає утворенню токсичних продуктів** при некерованому природному процесі розкладання рослинної органіки: оцтової, пропіонової, масляної кислот.

Друге - при використанні Біодеструктору **понижується рівень збудників хвороб, шкідників**. За рахунок чого? Залишаючи солому, ми заселяємо її активними селекційними мікроорганізмами, які захоплюють агрокультурний простір і не дають можливості розмножуватись патогенам.

Тому що, самі "ідять" ці рештки, та продукують не тільки ферменти, які перетворюють складні вуглецеві сполуки соломи у гумус та доступні для рослин мінеральні речовини, а і антибіотики, які не дають розмножуватись патогенам та шкідникам.

? А надалі Біодеструктор не потрібен, адже мікро-би розмножилися, активно працюють?

Так, але не зовсім. Вони гинуть від посухи, морозів. Ми знищуюмо їх хімічними пестицидами та міндобиваючи, заносимо разом з технікою та насінням збудників хвороб, шкідники також збільшують захворюваність культур. Ми змінюємо посадкові культури, а для кожної необхідна своя мікрофлора: для бобових - своя, а для злакових чи овочів - інші.

Тож, обробка Біодеструктором буде попереджати ці негативні явища, стане гарантією успіху в отриманні кращого врожаю.

Біокомплекс – БТУ®-р для обробки стерні, інших рослинних решток та ґрунту перед дискуванням

БІО ДЕСТРУКТОР СТЕРНІ®

для прискорення розкладання стерні та інших післяживівих решток

- прискорює розкладання рослинних решток
- прискорює утворення гумусу
- знищує патогени
- збільшує утримання ґрунтом снігу та продуктивної вологи
- підвищує урожайність
- покращує родючість ґрунту за рахунок його мінералізації та збільшення доступних форм N, P, K та інших елементів живлення рослин

БІОДЕСТРУКТОР дозволяє:

- прискорити розкладання рослинних решток (соломи, стерні тощо);
- покращити родючість ґрунту за рахунок збагачення поживними речовинами;
- прискорити розвиток корисних мікроорганізмів, які беруть участь в мінералізації органічних речовин, а також іншої мікрофлори ґрунту, яка забезпечує утворення гумусу, А також знизити рівень патогенних мікроорганизмів;
- покращити фізико-хімічні властивості ґрунту;
- зекономити на 1 га землі 100–150 кг аміачної селітри або КАС, до 100 кг суперфосфату, 30–50 кг калійних добрив, поповнити запаси гумусу до 0,4–0,5 тонн/га за рік;
- підвищити врожайність на 10–20%.

Як я позбувся двох проблем

Для багатьох дачників існує дві проблеми:

- 1 – Де взяти перегною?
- 2 – Куди подіти "відпрацьовані" рослини й бур'яни з городу?

Прочитавши в журналі «Овочівництво» статтю про деструкцію стерні, замислився:

– А чим стерня відрізняється від наших "улюблених" бур'янів які ми щорічно спалюємо в немисливій кількості?

Зв'язавшись з БТУ-Центром (виробником деструктора стерні) і придбавши препарат, почав експериментувати.

Що таке компостна яма, я думаю, знає багато хто. Так от, викопавши яму невеликих розмірів в серпні почав складати туди все що "заважає"

ВЛАСНИЙ ДОСВІД

на ділянці, після того, як яма наповнилася полив купу розчином деструктора, з розрахунку 5 грам (чайна ложка) на відро води (10л), а ще 200 грам сечовини. На яму витратив десь 200 грам деструктора.

Ефект побачив за три тижні. Багато хто скаже, що нічого нового в цьому немає, що, мовляв, перегніє й саме. Так казали і мої сусіди. Коли ж побачили, що з ділянки прибрано геть усе, причому нічого не спалювалося і не вивозилося на смітник. А коли побачили мою купу пристойного компосту почали розпитувати, де можна придбати цей препарат.

А найлегший спосіб утилізації відходів з ділянки це компостна купа. Технологія та сама, скласти все, що зайве з ділянки на купу, нещільно притрамбувати, полити деструктором і все. Єдиний нюанс – хоча б раз на тиждень потрібно рясно поливати купу водою. Так вже влаштована наша планета – що без води а ні туди, а ні сюди.

О. ДАНИЛЕНКО, м. ВІННИЦЯ

**Куди подіти харчові рештки?
Що робити з бур'янами і опалим листям?
Як перетворити на добрива різні
органічні відходи? Проблема?**

Особливо, якщо з вирішенням цієї проблеми ти залишаєшся наодинці. І саме тут, у нагоді, стануть препарати мікробіологічного походження. Біопрепарати, допоможуть зберегти комфорт та затишок в заміському будинку і на його території, одним словом, жити в гармонії з природою, насолоджуватись її барвами та ароматами. Отже,

біопрепарат **УНІКАЛ:**

Як правило, у природі відходів практично не буває, тому що природні біосистеми успішно перетворюють одні види речовин в інші, активно використовуючи енергію сонця, води та корисної мікрофлори.

Наразі людина сама шукає рішення, як правильно, корисно і безпечно для навколошнього середовища знайти спосіб переробки побутових органічних відходів. І вихід знайдено. Наприклад, **біопрепарат-деструктор з торговою назвою УНІКАЛ** (УНІверсальний Комплексний Активний Лізат від грецького *lysis* - розкладання, розчинення).

■ До складу препарату входять **спеціально відібрані** групи природних мікроорганізмів, **поживним середовищем яких є різні органічні відходи**. Такий препарат не може завдати шкоди здоров'ю людини, тваринам та навколошньому середовищу.

■ УНІКАЛ ДОБРЕ ПЕРЕРОБЛЯЄ ОРГАНІЧНІ РЕЧОВИНИ.

Мікроби, які перетворюють і знешкоджують органічні відходи

- ! прискорить переробку органічних відходів у вигрібних ямах, вуличних туалетах, септиках на екологічно безпечну рідину, кисень та вуглекислий газ;
- ! прискорить переробку різних органічних відходів (рослинних з городів, харчових, фекалій, гною, пташиного посліду) на корисне поживне добриво;
- ! покращить дренажну систему, попереджуючи замулення дна у вигрібній ямі;
- ! очистить від слизових забруднень каналізаційні труби.

■ Живі мікроорганізми **УНІКАЛУ**, потрапивши в сприятливе середовище з температурою (25-35)°С, достатньою вологістю суміші та збагачене повітрям, використовують відходи, як джерело живлення і починають активно розмножуватись, виділяючи ферменти та біологічно-активні речовини. Під впливом ферментів складні сполуки перетворюються в прості, доступні для живлення рослин.

Через тиждень у місцях локалізації зникає неприємний гнилісний запах. **Через 2-4 тижні** покращується витік із каналізації, що вказує на очищення стінок трубопроводів. **А протягом одного-двох місяців** відбудеться дозрівання компосту-добрива, збагаченого цінними поживними речовинами та корисною

мікрофлорою. Саме таке добриво допоможе виростити здорові, смачні овочі і фрукти на Вашій присадибній ділянці.

■ У ВИКОРИСТАННІ ПРЕПАРАТ БЕЗПЕЧНИЙ.

Він не містить шкідливих хімічних компонентів. Не потребує допоміжних засобів у застосуванні.

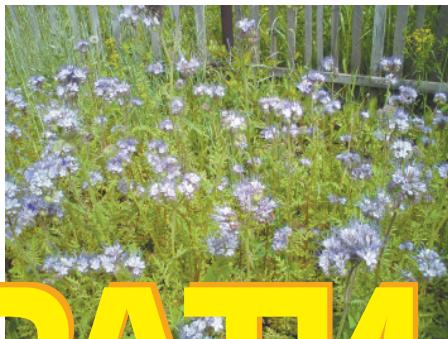
■ ВИПУСКАЄТЬСЯ УНІКАЛ у вигляді двох товарних форм: рідка і суха.

Стартова доза препарата - 25 г (30 мл) на 1 м³ органічних відходів або 5 м каналізаційних труб. При наступних обробках доза зменшується вдвічі.

Кількість обробок для вигрібних ям і туалетів - 1 раз на місяць, а для переробки відходів у компост - 2 рази на місяць.

Зaproшуємо до взаємовигідної співпраці! тел. (044) 594-38-83, 594-38-84, (04343) 6-02-94

СИДЕРАТИ Зелені добрива

**Зелені добрива,
або сидерати –
це рослини, які
вирощують не для
одержання врожаю,
а для поліпшення
якості ґрунту.**

Сидерати достойна альтернатива гною. Рослини-сидерати настільки ефективні, що 3 кг зеленої маси повністю замінюють 1-1,5 кг гною.

Вони залишаються перегнинати в землі і збагачують її корисними речовинами. Коріння таких рослин самі "спущують" ґрунт, покращують її структуру і склад. Ще одна функція сидератів - фітосанітарна. Рослини пригнічують ріст бур'янів, очищають ґрунт від збудників хвороб і проганяють шкідників.

Що сіяти в якості сидератів на дачі?

ГІРЧИЦЯ БІЛА.

Нормалізує кислотно-лужний баланс ґрунту. Овочеві культури, посаджені після гірчиці, менше хворіють фітофторозом, паршею, рідше уражуються гнилями. Посіви гірчиці знижують у ґрунті чисельність дротяника (личинки жука-ковалика) - головного шкідника картоплі.

Гірчиця швидко сходить і швидко росте. Зелену масу скошують, коли листя у рослини свіжі, соковиті.

ОЛІЙНА РЕДЬКА.

Добре накопичує у біомасі азот, особливо, в суміші з викою ярою та іншими бобовими.

Володіє фітосанітарними властивостями - знищує збудників хвороб деяких

рослин, активно пригнічує нематоди. Завдяки швидкому росту забиває бур'яни, навіть пирій.

Зазначимо, що при посіві на сидерати хрестоцвітних (гірчиця, редька, суріпка та інш.) для розвитку щедрої зеленої маси слушно в ґрунт додавати мінеральні азотні добрива.

ОВЕС

Овес збагачує ґрунт калієм, добре рихлить і структурує ґрунт. Зазвичай, його висівають у суміші з викою. Така суміш збагачує ґрунт азотом, фосфором і калієм. Не вимоглива до ґрунту, добре переносить холод, посуху, затінення. Хороший попередник для культур, яким потрібно багато азоту.

ФАЦЕЛІЯ

Відрізняється швидким зростанням, накопиченням великої кількості зеленої маси. Корені фацелії охоплюють глибину ґрунту до 20

Фацелія – рослина корисна, запашна і дуже декоративна

см, при цьому відбувається поліпшення його структури, він стає пухким і повітрянопроникним. Фацелія може зростати на будь-яких типах ґрунтів, вона не примхлива, холодостійка, може восени переносити приморозки до -7 -9 °C, тому можна висівати відразу після відтавання ґрунту. Цінний медонос.

Приираємо сидерати

Такі рослини не потрібно перекопувати. Зелену масу рослин скошують, або зри-

зають плоскорізом. Бадилля залишають на грядці в якості мульчі або закладають у компостну купу.

Кореневу систему рослин перекопувати не потрібно, інакше руйнується структура ґрунту і втрачається весь сенс посіву сидератів.

Додаткові поради

Порожні землі можна засівати сидератами 2-3 рази за сезон. Краще висаджувати їх після овочів, які сильно виснажують ґрунт: капусти, огірків, кабачків.

Для ефективного розкладання біомаси сидератів бажано застосовувати **Біодеструктор стерні**.

ВАЖЛИВО!

Не давайте рослинам перерости, своєчасно їх зрізайте. Якщо сидерати почнуть розкидати насіння, то перетворяться на бур'яни. ☺

ЕФЕКТИ ВІД ПОСАДКИ СИДЕРАТИВ РІЗНИХ ВІДІВ:

Фіксація азоту з повітря: всі бобові

Зв'язування азоту в ґрунті, запобігання мінералізації і вимивання: всі хрестоцвіті і злакові

Захист від ерозії, придушення бур'янів: кормові боби, конюшина, люпин,

олійна редька, райграс однорічний, ріпак ярий, соя, соняшник, гірчиця, фацелія

Утворення великої кількості органічної речовини при осінньому посіві: озимий ріпак, озима суріпиця

Розпушенння нижніх шарів ґрунту корінням: люпин,

кормові боби, олійна редька, гірчиця

Придушення нематод: Всі бобові, райграс однорічний, фацелія, соняшник

Для пізнього збору меду бджолами: фацелія, гірчиця, конюшина, соняшник, кормові боби.

Ах, яка ж краса!

Вже 3-й рік вирощує свої овочі у теплиці та у відкритому ґрунті фермер Олександр Христюк з Нових Обіходів Немирівського р-ну Вінницької області, із застосуванням препаратів ПП «БТУ-Центр».

Грунт готує за допомогою **Біодеструктору стерні** з розрахунку 1,5 л/га, насіння обробляє **Азотофітом** (10л на 0,5 л води). Підживлює рослини крапельним зрошенням Біокомплексом для овочевих з розрахунку 2 л/га. Від хвороб обробляє рослини по листу розчином **Фітоциду** (10 мл/10 л води через тиждень 4 рази).

Результатом задоволений. Надіслав нам люб'язно світини свого урожаю цього року.

Відродження малини

Ця історія майже детективна. Стала вона у Ілляшівці Тростянецького р-ну Вінницької області.

Подзвонила до нас господарка малини Гудзовська Людмила Василівна. У неї вона посаджена на площі у півектари. Просила допомогти врятувати ягідник від опіків після обробки хімічним протруйником від кліща. Розказала, що на другий день після обробки не відізнала своє зелене поле. Вся площа, кожен кущ перетворився на пожовку темно-сіру пляму.

Ми порадили обробити постраждалі рослини **Біокомплексом для ягідників** (3 л/га) разом з **Азотофітом-р** (0,4 л/га) та біоприплювачем **Липосамом** (0,2л/га).

Людмила Василівна приготувала 200 л бакової суміші і обробила свою кущі біопрепаратами ПП «БТУ-Центр» та препаратом Декамін Макс. І вже на 5-й день після лікуваньої обробки

вона з радістю запросила нас подивитися на живі яскраво-зелені пагони малини довжиною 15-20 см.

Господарка була дуже вдячна за вчасну допомогу. Свідком минулотрагедії випадково лишилась невеличка латка кущиків, що обгоріли від інсектициду з сухим, майже чорним листям.

Ефект від застосування деструктору стерні

Думаємо читачу, навіть звичайному дачнику, буде цікаво узнати, як спрацював **Біодеструктор стерні** при вирощуванні пшениці.

Восени 2011 р. у господарстві «Куриловецький і К°» Жмеринського р-ну Вінницької області, де агрономом працює Леонід Іванович Чорпа, на дослідній ділянці подрібнені рештки сої обробили **Біодеструктором стерні** (1,5 л/га + 10 кг/га аміачної селітри). Одразу ж після обробки їх задискували та посіяли озиму пшеницю сорту Фарандоль. На контрольній ділянці **Біодеструктор** не застосовували.

Під посів на всій площи дали 100 кг/га нітроамофоски. При збиральні врожаю у цьому році встановили, що обробка **Біодеструктором** дала прибавку, порівняно з контролем, у 7 ц/га. Порахуйте, скільки додаткових буханців хліба можна напекти, дякуючи **Біодеструктору!**

Два врожаї за сезон

Гах Ігор Васильович із міста Кам'янка-Дніпровська Запорізької області (Тел.0675869263) вирощує томати.

Починав з **Фітоциду** та **Азотофіту** – препаратів для живлення, кращого розвитку рослин та захисту від хвороб. Для захисту від шкідників застосовує **Лепідоцид** та **Бітоксибацілін** разом з **Липосамом**. Для крапельного живлення – **Біокомплекс для овочів**. Для обробки рослинних решток та ґрунту – **Деструктор стерні**. Кореневий препарат перевірив на своїй ділянці, площа якої 1 га. Побачив позитивний результат. Став пропонувати іншим. Користується препаратами «БТУ-Центр» протягом усього сезону. Вже отримав непоганий урожай, планує отримати і другий вже у закритому ґрунті.

Kожної осені примістя і селища накриває дим. Сморід горілого та тліючого листя заповнює все навколо...

Спалювати чи компостувати?

Аргументи для спалювання листового опаду приводять найрізноманітніші, від банального «всі завжди так роблять» до «не хочу аби будь-яка гидата на листях зберігалась». Хоча останній аргумент має певний сенс, тому що збудники багатьох хвороб дерев і кущів добре зберігаються на опалому листі до наступного сезону.

Але все ж таки шкода, що така цінна сировина, яка може бути родючою добавкою до ґрунту, даремно спалюється. Найкраще ці рештки закомостувати для знешкодження збудників хвороб і, навіть, шкідників, що приготувалися до зими. Це можливо при внесенні у компостну купу **біопрепарату УНІКАЛ**, який містить корисні мікроорганізми, що володіють фунгіцидними та бактерицидними властивостями, а також комплекс корисних речовин, таких, як гормони росту рослин, ферменти, амінокислоти та інші.

Для цього зібране листя і падалицю, бур'яни необхідно рівномірно змочити розчином препарату, за необхідності додати ще води, сформувати купою. Згори накрити плівкою для кращого збереження вологи.

УВАГА! Сильно трамбувати купу не потрібно для збереження доступу повітря.

За таких умов купа заввишки до 1,5 м сама повинна розігрітися до температури 70–75°, що буде згубним для яєць та лялечок шкідників. Патогени ж загинуть від дії корисних бактерій. Такий компост зберігає і примножує свої цінні властивості в якості добрива, а ось небезпека зараження рослин при його внесенні цілком зникає.

Для того аби у наступному році сад був здоровим і радував гарним урожаєм, потрібно починати доглядати за ним уже з осені. Комплекс заходів проведених після збору урожаю ще до появи холодів, допоможе провести ефективну профілактику захворювань, підготує рослини до зимових випробувань і закладе здорову основу на весь майбутній сезон.

Осінній Сад: у наступний рік – без шкідників і хвороб

Для чого обробляти сад, коли врожай вже зібраний?

Отже, урожай зібрали, реалізували, поклали на зберігання у сховище або переробили. **Знову обприскувати рослини?** Коли таке питання постає, то у садоводів-приватників виникає подив. Навіть агрономам, що працюють у великих господарствах з садами інтенсивного типу, буває важко довести керівництву необхідність осінніх обробок. Ніби й всі чули про те, що попередити легше, ніж лікувати, проте і препаратів шкода і трудовитрати, та й техніку лишній раз використовувати не хочеться. Ось і виходе, що з червня місяця і до наступної весни сад залишається незахищеним.

Що страждає в першу чергу? Те, від чого залежить урожай у наступному році:

плодові бруньки. Вони уражуються патогенами різної природи. Ступінь ураження залежить від погодних умов поточного осені: якщо вона буде короткою, холодною і без дощів, то можна зіткнутися спокійно, але якщо тепла і волога, та ще й тривала... Тоді гарного урожая наступного року годі й чекати, навіть якщо умови взимку та весняно-літнього сезону будуть ідеальними.

Також може уражатися і **кора на деревах та плодово-ягідних кущах:** деякі паразитичні гриби, як нектрія і альтернарія, за високих вологості і температури повітря швидко розповсюджуються, пошкоджують широке коло культурних рослин, викликаючи засихання кори та відмірання гілок.

Тому, після збору урожаю, краще не економити на обробці фунгіцидами. Спеціа-

лісти вважають, що обробку краще проводити в два етапи: перший провести зразу ж після збору плодів і ягід, а другий – вже після опадання листя. Для цієї мети гарно зарекомендував себе універсальний **біопрепарат ФІТОЦІД**. Підсилює ефект обробки додавання у розчин сечовини.

Під час осінніх обробок **не можна забувати про комах**, які пошкоджують кору та деревину у противному випадку дуже важко уникнути гнилі цих тканин. Наприклад, червиця в'ідлива літає до вересня включно і відкладає яйця біля бруньок або у тріщинках кори. Гусінь живе всередині стовбура два роки, роблячи глибокі ходи, чим наносять велику шкоду листовим породам, зокрема – яблуневим садам, викликаючи масову загибель дерев.

Якщо вести боротьбу з нею тільки до збору урожаю, то можна пропустити момент заселення рослин, а знешкодити гусениць, які вже потрапили всередину дерева набагато складніше, ніж провести обробку одним з інсектицидів під час льоту метеликів. Для обприскування використовують біопрепарати **Лепіодцид і Бітоксібацилін**.

Для чого обкопувати?

Осеннє обкопування пристовбурних кругів дозволяє запобігти ущільненню ґрунту. Відповідно полегшується доступ повітря і зберігається волога для кореневої системи. По-друге, вносяться органічні та мінеральні добрива. По-третє, перекопка ґрунту сприяє накопиченню під кроною снігу і захищить коріння від вимерзання.

Для захисту від гризунів останнім часом в садках залишість отруйних приманок все частіше використовують спеціальну сітку. А з метою **запобігання сонячним опікам** – при останніх плюсовых температурах обробляють стовбури дерев спеціальними антитранспирантами, такими, як наприклад **ЛІПОСАМ**.

«Навшпиньки виглядають жоржини через тин...»

— писала поетеса Ліна Костенко.

■ Насправді Батьківчиною цієї квітки є гірські райони Мексики, Перу та Чілі. Ацтеки здавна додавали в їжу бульби диких жоржин, а порожні стебла використовували як... водопровідні труби. Ці квіти вирощували для прикрашання храмів Сонця.

■ До Європи жоржини були завезені більш, ніж чотириста років тому. Іспанці радили, що подарували Старому Світу цінну ютівну рослину. Однак європейцям бульби прийшлися не до смаку і про них швидко забули. Проте директор Мадридського ботанічного саду Кованілес, дослідив і описав три види жоржин і назвав квітку «**Далія**» на честь шведського ботаніка Даля.

■ Втім, у Росії назву рослини виводять від імені петербурзького професора Георгія Готліба, відповідно, називають квіти «**георгінами**».

■ Основний ареал поширення квітів - Центральна Америка. Садівники цих

За легендою в давні часи жоржина була царською квіткою і росла тільки в саду біля царського палацу. Можливо, жоржина так би і залишилася полонянкою, якби не захочаний садівник Жорж. Не зважа-

ючи на сурову заборону, юнак подарував квітку нареченні, а потім посадив жоржини біля її будинку.

Розгніваний цар занапастив юнака та жоржина вже вирвалась на волю і стала улюбленою в народі...

країн вирощують приголомшиві екземпляри. Іноді їм вдається вирости рослину, висота стебла якого досягає **десяти метрів** (!), а діаметр квітки перевищує 30 сантиметрів. Невтомною працею селекціонерів створено близько **20 тис.** сортів жоржин (!), яким немає рівних за яскравістю, різноманітністю та розмірами цвіту (рекорд - сорт з кошиком **до 53 см** в діаметрі!).

■ Щоб суцвіття жоржин були величими, потрібно відщипувати ще маленькими бокові бутони.

■ Вважають, що подарована жоржина будь-якого кольору **зміцнює дружбу**.

А ще кажуть, аби змусити начальника **підвищити вам зарплатню**, потрібно непомітно покласти на його стіл

жовту жоржину. І потім ні за що не виказувати себе, що подарували її саме ви...

Ю. НАГОРНИЙ

СМАЧНОГО!

ПРОДУКТИ: 1,6 кг кислуватих яблук, 80 г розтопленого вершкового масла, 130 г цукру

Для тіста: 170 г борошна, щіпка солі, 70 г вершкового масла, 20 г цукру, 1 яйце

СПОСІБ ПРИГОТУВАННЯ:

Приготуйте традиційне пісочне тісто та відкладіть в холодне місце.

У форму, що не пригоряє (годиться силіконова) з високими

**Знаменитий
яблучний
французький пиріг
«ДОГОРИ ДРИГОМ»**

**TART
ТАТЕН**

краями покладіть розтоплене вершкове масло і посыпте цукром.

Очищені яблука наріжте на четвертинки і аккуратно розмістіть їх у форму по колу поруч один з одним, вигнуту стороною вниз. Посипте трохи цукром і покладіть кілька шматочків масла. Зробіть так саме другий шар яблук.

Поставте яблука в духовку, і запікайте при температурі 200 градусів близько 30 хвилин. Тим часом розкачайте тісто.

Дістаньте форму з яблуками з духов-

У цього пирога кумедна історія. Такі собі французькі панянки, сестри Татен, одного разу пекли пиріг - пекли правильно, як годиться: тісто - знизу, яблука, порізані акуратними шматочками, - згори. Але випадково вони свій пиріг перекинули догори дригом: тобто яблука знизу, а тісто зверху, проте вийшло теж смачно і до того ж незвичайно.

Так, з тих пір і називають пиріг, в якому яблука лежать під шаром пісочного тіста, **«Тарт Татен»**. Втім, тісто в цьому пирозі може бути не тільки пісочне, але і дріжджове, і листкове. Та яблука можна замінити твердими грушами, сливками, персиками, та, навіть, помідорами з цибулею. Яблука для пирога краще брати тверді і не занадто солодкі, з кислинкою.

ки і дайте трохи охолонути. Накрійте яблука шаром тіста трохи більшим, ніж діаметр форми, зробіть кілька отворів шпичкою і поставте в духовку ще на 25 хвилин. Коли пиріг буде готовий, дістаньте форму з духовки і дайте постояти кілька хвилин.

Тепер, увага! Перевірте, що пиріг відстає від форми. Потім накрійте форму великою таріллю, **швидко переверніть** і подавайте на стіл.

Смачного!

Інформаційний випуск для городників і фермерів

№3 2012

■ Віддруковано: друкарня ТОВ «Регіна» Itd м. Вінниця, вул. Пугачова, 1

■ Редактор

■ Зам. № 4529 ■ Наклад - 20 000 прим. ■ Розповсюджується безкоштовно

Юрій Нагорний